

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่น สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้มีการรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ และเสนอผลการวิเคราะห์ เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพของครูในโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่น สังกัดกรุงเทพมหานคร (ตารางที่ 1-2)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่น สังกัดกรุงเทพมหานคร 5 ด้าน รวมทั้งการสัมภาษณ์และการสังเกตการสอนในชั้นเรียนที่สรุปเป็นความเรียง ดังนี้

- 2.1 ด้านการจัดการสอน (ตารางที่ 3-11)
- 2.2 ด้านการอบรมและแนะแนว (ตารางที่ 12-13)
- 2.3 ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร (ตารางที่ 14)
- 2.4 ด้านการพัฒนาตนเอง (ตารางที่ 15-18)
- 2.5 ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน (ตารางที่ 19-21)
- 2.6 การสัมภาษณ์ครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่สรุปเป็นความเรียง
- 2.7 การสังเกตการสอนของครูในชั้นเรียนที่สรุปเป็นความเรียง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสิ่งที่ส่งเสริมการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่น สังกัดกรุงเทพมหานคร (ตารางที่ 22)

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพของครูในโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่น
สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสภาพส่วนตัว

สภาพ	จำนวน (N=315)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	39	12.38
หญิง	276	87.62
อายุ		
น้อยกว่า 26 ปี	5	1.59
26-30 ปี	38	12.06
31-40 ปี	141	44.76
41-50 ปี	108	34.29
มากกว่า 50 ปี	23	7.30
อายุราชการ		
น้อยกว่า 11 ปี	58	18.41
11-15 ปี	116	36.83
16-20 ปี	74	23.49
21-25 ปี	34	10.79
26-30 ปี	20	6.35
มากกว่า 30 ปี	13	4.13
วุฒิทางการศึกษา		
วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี	21	6.67
ปริญญาตรี	291	92.38
ปริญญาโท	3	0.95
วุฒิอื่น ๆ	4	1.27
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เภสัชศาสตร์)		
พธ.บ. เปรียญธรรม 8 ประโยค		
ว.ต วท. พมช.		
วท.บ. (โภชนาการ) คณะสาธารณสุขศาสตร์		
มหาวิทยาลัยมหิดล		

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ครูในโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่น สังกัดกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นหญิงร้อยละ 87.62 ชายร้อยละ 12.38 ครูร้อยละ 44.76 มีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี รองลงมาร้อยละ 34.29 อายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 36.83 มีอายุราชการระหว่าง 11-15 ปี รองลงมาร้อยละ 23.49 มีอายุราชการระหว่าง 16-20 ปี วุฒิทางการศึกษา ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 92.38 จบปริญญาตรีทางการศึกษา ร้อยละ 6.67 มีวุฒิต่ำกว่าระดับปริญญาตรี และมีเพียงร้อยละ 0.95 ที่จบปริญญาโททางการศึกษา มีครูอื่นร้อยละ 1.27 ที่มีวุฒิอื่น ๆ นอกเหนือจากวุฒิตู

ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามหน้าที่ความรับผิดชอบ

รายการ	จำนวน (N=315)	ร้อยละ
หน้าที่ความรับผิดชอบการทำงาน		
ครูประจำชั้น	247	78.41
ประถมศึกษาปีที่ 1	26	8.25
ประถมศึกษาปีที่ 2	19	6.03
ประถมศึกษาปีที่ 3	45	14.29
ประถมศึกษาปีที่ 4	45	14.29
ประถมศึกษาปีที่ 5	52	16.51
ประถมศึกษาปีที่ 6	60	19.05
ครูพิเศษ	68	21.59
ประถมศึกษาปีที่ 1	6	1.90
ประถมศึกษาปีที่ 2	12	3.81
ประถมศึกษาปีที่ 3	20	6.35
ประถมศึกษาปีที่ 4	17	5.40
ประถมศึกษาปีที่ 5	8	2.54
ประถมศึกษาปีที่ 6	5	1.59

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=315)	ร้อยละ
กลุ่มประสบการณ์ที่สอน		
กลุ่มทักษะ (ภาษาไทย)	161	51.11
กลุ่มทักษะ (คณิตศาสตร์)	172	54.60
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	162	51.43
กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย		
จริยศึกษา	55	17.46
ศิลปศึกษา	17	5.40
พลศึกษา	9	2.86
ดนตรี-นาฏศิลป์	29	9.21
กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ	29	9.21
กลุ่มประสบการณ์พิเศษ		
อังกฤษ	53	16.83
งานเลือก	-	-
จำนวนปีที่ทำงานในโรงเรียน		
1-5 ปี	87	27.62
6-10 ปี	65	20.63
11-15 ปี	95	30.16
16-20 ปี	40	12.70
มากกว่า 20 ปี	28	8.89
จำนวนชั่วโมงที่สอนใน 1 สัปดาห์		
น้อยกว่า 10 ชั่วโมง	7	2.22
10-13 ชั่วโมง	11	3.49
14-17 ชั่วโมง	44	13.97
18-21 ชั่วโมง	193	61.27
มากกว่า 21 ชั่วโมง	60	19.05

จากตารางที่ 2 แสดงว่าครูส่วนใหญ่ร้อยละ 78.41 เป็นครูประจำชั้น สอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 19.05 รองลงมาสอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ร้อยละ 16.51 มีเพียงร้อยละ 21.59 ที่เป็นครูพิเศษ สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 6.35 รองลงมาสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 5.40 ครูร้อยละ 54.60 สอนกลุ่มทักษะ (คณิตศาสตร์) รองลงมา ร้อยละ 51.43 สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และร้อยละ 51.11 สอนกลุ่มทักษะ (ภาษาไทย)

การทำงานในโรงเรียนที่ทำอยู่ในปัจจุบัน ครูร้อยละ 30.16 ทำงานในโรงเรียนนี้เป็นเวลา 11-15 ปี รองลงมาร้อยละ 27.62 ทำมานาน 1-5 ปี และร้อยละ 20.63 ทำมานาน 6-10 ปี

ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 61.27 มีชั่วโมงสอนสัปดาห์ละ 18-21 ชั่วโมง รองลงมา ร้อยละ 19.05 มีชั่วโมงสอนมากกว่า 21 ชั่วโมง และร้อยละ 13.97 มีชั่วโมงสอน 14-17 ชั่วโมง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา
ดีเด่น สังกัดกรุงเทพมหานคร ในด้านการจัดการสอน การอบรมและแนะแนว การจัด
กิจกรรมเสริมหลักสูตร การพัฒนาตนเอง และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

2.1 ด้านการจัดการสอน

ตารางที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสภาพการเตรียมการสอน

รายการ	จำนวน (N=315)	ร้อยละ
เวลาที่ใช้ในการเตรียมการสอนในแต่ละวัน		
น้อยกว่า 30 นาที	33	10.48
30 นาที	102	32.38
1 ชั่วโมง	99	31.43
1 ชั่วโมง 30 นาที	14	4.44
2 ชั่วโมง	13	4.13
มากกว่า 2 ชั่วโมง	30	9.52
ไม่แน่นอนแล้วแต่เนื้อหาวิชา	24	7.62
สถานที่ที่ใช้ในการเตรียมการสอน		
ที่บ้าน	128	40.63
ที่โรงเรียน	179	56.83
ที่บ้านและโรงเรียน	8	2.54

จากตารางที่ 3 แสดงว่ามีครูร้อยละ 32.38 ใช้เวลาในการเตรียมการสอน
ในแต่ละวัน 30 นาที รองลงมาร้อยละ 31.43 ใช้เวลา 1 ชั่วโมง สถานที่ที่ใช้ในการ
เตรียมการสอน ครูร้อยละ 56.83 เตรียมการสอนที่โรงเรียน รองลงมาร้อยละ 40.63
เตรียมการสอนที่บ้าน

ตารางที่ 4 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามลักษณะการจัดทำเอกสารประกอบการสอน

การจัดทำเอกสาร ประกอบการสอน	ทำมากที่สุด		ทำมาก		ทำปานกลาง		ทำน้อย		ไม่เคยทำ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เนื้อหาเพิ่มเติมจาก บทเรียน	44	13.97	123	39.05	135	42.86	13	4.13	-	-
2. สรุปย่อเนื้อหาจาก บทเรียน	34	10.80	133	42.22	130	41.27	13	4.13	4	1.27
3. แบบฝึกหัดหรือ ข้อทดสอบ	75	23.81	161	51.11	69	21.90	9	2.86	-	-

จากตารางที่ 4 แสดงว่าในเรื่องการจัดทำเอกสารเนื้อหาเพิ่มเติมจากบทเรียน มีครูร้อยละ 42.86 ที่ได้จัดทำอยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องการจัดทำเอกสารสรุปย่อเนื้อหาจากบทเรียนมีครูร้อยละ 42.22 ที่ได้จัดทำอยู่ในระดับมาก ในเรื่องการจัดทำแบบฝึกหัดหรือข้อทดสอบมีครูส่วนใหญ่ร้อยละ 51.11 ได้จัดทำอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอน

การใช้กิจกรรม การเรียนการสอน	ใช้มากที่สุด		ใช้มาก		ใช้ปานกลาง		ใช้น้อย		ไม่เคยใช้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การบรรยายและ อภิปราย	32	10.16	152	48.25	113	35.87	14	4.44	-	-
การทดลองและ แก้ปัญหา	23	7.30	133	42.22	132	41.90	22	6.98	1	0.32
การสาธิต	48	15.24	140	44.44	107	33.97	14	4.44	1	0.32
การแบ่งกลุ่มค้นคว้า หรือค้นคว้าเป็น รายบุคคล	33	10.48	108	34.29	123	39.05	47	14.92	-	-
สถานการณ์จำลองหรือ บทบาทสมมติ	29	9.21	102	32.38	143	45.40	32	10.16	3	0.95
การเรียนรู้ด้วยบทเรียน สำเร็จรูป	9	2.86	54	17.14	127	40.32	92	29.21	28	8.89
กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์	31	9.84	108	34.29	136	43.17	35	11.11	-	-

จากตารางที่ 5 แสดงว่าในเรื่องการใช้กิจกรรมการบรรยายและอภิปราย มีครูร้อยละ 48.25 ที่ใช้อยู่ในระดับมาก ในเรื่องการใช้กิจกรรมการทดลองและแก้ปัญหา มีครูร้อยละ 42.22 ที่ใช้อยู่ในระดับมาก ในเรื่องการใช้กิจกรรมการสาธิต มีครูร้อยละ 44.44 ที่ใช้อยู่ในระดับมาก ในเรื่องการใช้กิจกรรมการแบ่งกลุ่มค้นคว้าหรือค้นคว้าเป็นรายบุคคล มีครูร้อยละ 39.05 ที่ใช้อยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องการใช้กิจกรรมสถานการณ์จำลองหรือบทบาทสมมติ มีครูร้อยละ 45.40 ที่ใช้อยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องการใช้กิจกรรมการใช้บทเรียนสำเร็จรูป มีครูร้อยละ 40.32 ที่ใช้อยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีครูร้อยละ 43.17 ที่ใช้อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 6 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามที่มาของกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอน

ที่มาของกิจกรรม การเรียนการสอน	ใช้มากที่สุด		ใช้มาก		ใช้ปานกลาง		ใช้น้อย		ไม่เคยใช้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กิจกรรมที่คิดขึ้นเอง	38	12.06	108	34.29	145	46.03	20	6.35	-	-
กิจกรรมตามคู่มือครู	46	14.60	186	59.05	75	23.81	3	0.95	-	-
กิจกรรมที่ผสมผสาน ระหว่างที่คิดขึ้นเอง และตามคู่มือครู	48	15.24	162	51.43	95	30.16	7	2.22	-	-

จากตารางที่ 6 แสดงว่าในเรื่องกิจกรรมที่มาจากที่ครูคิดขึ้นเอง มีครูร้อยละ 46.03 ที่นำมาใช้
อยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องกิจกรรมที่มาจากคู่มือครูมีครูส่วนใหญ่ร้อยละ 59.05 ที่นำมาใช้อยู่ในระดับมาก
ในเรื่องกิจกรรมที่มาจากที่ผสมผสานระหว่างที่คิดขึ้นเองและตามคู่มือครู มีครูส่วนใหญ่ร้อยละ 51.43 ที่นำมา
ใช้อยู่ในระดับมาก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามชนิดของสื่อการสอนที่ใช้ในการเรียนการสอน

สื่อที่ใช้ ในการเรียนการสอน	ใช้มากที่สุด		ใช้มาก		ใช้ปานกลาง		ใช้น้อย		ไม่เคยใช้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ตำราและเอกสาร										
ประกอบการเรียน	97	30.79	166	52.70	49	15.56	-	-	-	-
รูปภาพ	98	31.11	157	49.84	53	16.83	4	1.27	-	-
บัตรคำ	91	28.89	114	36.19	75	23.81	27	8.57	5	1.59
สไลด์	6	1.90	12	3.81	39	12.38	92	29.21	163	51.75
เทปเสียง	27	8.57	65	20.63	99	31.43	74	23.49	47	14.92
วิดีโอ	3	0.95	17	5.40	54	17.14	89	28.25	149	47.30
วิทยุ	19	6.03	54	17.14	103	32.70	77	24.44	59	18.73
โทรทัศน์	4	1.27	16	5.08	63	20.00	99	31.43	129	40.95
แบบเรียนสำเร็จรูป	15	4.76	53	16.83	111	35.24	95	30.16	37	11.75

จากตารางที่ 7 แสดงว่าในเรื่องการใช้สื่อที่เป็นตำราและเอกสารประกอบการเรียน มีครูส่วนใหญ่ ร้อยละ 52.70 ที่ใช้อยู่ในระดับมาก ในเรื่องการใช้สื่อที่เป็นรูปภาพ มีครูร้อยละ 49.84 ที่ใช้อยู่ในระดับมาก ในเรื่องการใช้สื่อที่เป็นบัตรคำ มีครูร้อยละ 36.19 ที่ใช้อยู่ในระดับมาก ในเรื่องการใช้สื่อที่เป็นสไลด์ มีครูส่วนใหญ่ร้อยละ 51.75 ที่ไม่เคยใช้ ในเรื่องการใช้สื่อที่เป็นเทปเสียง มีครูร้อยละ 31.43 ที่ใช้อยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องการใช้สื่อที่เป็นวิดีโอ มีครูร้อยละ 47.30 ที่ไม่เคยใช้ ในเรื่องการใช้สื่อที่เป็นวิทยุ มีครูร้อยละ 32.70 ที่ใช้อยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องการใช้สื่อที่เป็นโทรทัศน์ มีครูร้อยละ 40.95 ที่ไม่เคยใช้ ในเรื่องการใช้สื่อที่เป็นแบบเรียนสำเร็จรูป มีครูร้อยละ 35.24 ที่ใช้อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 8 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสภาพการใช้สื่อการสอน

รายการ	จำนวน (N=315)	ร้อยละ
การทำสื่อการสอนใช้เอง		
ทำ	311	98.73
ไม่ได้ทำ	4	1.27
เวลาที่ใช้ในการทำสื่อการสอน		
ในช่วงโมงว่าง	226	71.74
ช่วงเช้าก่อนเข้าเรียน	45	14.29
ช่วงเย็นหลังเลิกเรียน	174	55.24
วันเสาร์-อาทิตย์	237	75.24
ในระหว่างปิดภาคเรียน	161	51.11
แนวคิดในการทำสื่อการสอน		
คิดด้วยตนเอง	194	61.59
คู่มือ	263	83.49
การอบรม/สัมมนา	231	73.33
เพื่อนครู	145	46.03
นิทรรศการทางวิชาการ	30	9.52

จากตารางที่ 8 แสดงว่าครูส่วนใหญ่ร้อยละ 98.73 ทำสื่อการสอนใช้เอง มีเพียงร้อยละ 1.27 ที่ไม่ได้ทำสื่อการสอนใช้เอง ช่วงเวลาที่ใช้ในการทำสื่อการสอน ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 75.24 ใช้เวลาในวันเสาร์-อาทิตย์ รองลงมาร้อยละ 71.74 ใช้เวลาในช่วงโมงว่าง และร้อยละ 55.24 ใช้เวลาช่วงเย็นหลังเลิกเรียน แนวคิดในการทำสื่อการสอน ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 83.49 ได้แนวคิดจากคู่มือ รองลงมาร้อยละ 73.33 ได้แนวคิดจากการอบรมและสัมมนา และร้อยละ 61.59 คิดด้วยตนเอง

ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

รายการ	จำนวน (N=315)	ร้อยละ
การเปลี่ยนป้ายนิเทศในห้องเรียน		
เปลี่ยนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	113	35.87
เปลี่ยนเดือนละ 1 ครั้ง	135	42.86
เปลี่ยนภาคเรียนละ 1 ครั้ง	13	4.13
เปลี่ยนตามเนื้อหาที่เรียน	114	36.19
บรรยากาศในชั้นเรียนขณะที่สอน		
นักเรียนตั้งใจฟังและซักถามปัญหาเมื่อครูอนุญาตให้ถาม	124	39.37
นักเรียนตั้งใจฟังและซักถามปัญหาได้ทันทีที่สงสัย	130	41.27
นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน	261	82.86
นักเรียนบางส่วนเล่นไม่ตั้งใจ	15	4.76

จากตารางที่ 9 แสดงว่ามีครูร้อยละ 42.86 เปลี่ยนป้ายนิเทศในห้องเรียนเดือนละ 1 ครั้ง รองลงมาร้อยละ 36.19 เปลี่ยนตามเนื้อหาที่เรียน และร้อยละ 35.87 เปลี่ยนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

บรรยากาศในชั้นเรียนขณะที่สอน ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 82.86 ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน รองลงมาร้อยละ 41.27 นักเรียนตั้งใจฟังและซักถามปัญหาได้ทันทีที่สงสัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสภาพการวัดและประเมินผล

รายการ	จำนวน (N=315)	ร้อยละ
วิธีการวัดผลการเรียนของนักเรียนในขณะที่ยังสอน		
สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน	64	20.32
ทดสอบโดยใช้แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น	203	64.44
ทดสอบโดยใช้แบบทดสอบของฝ่ายวัดผลของโรงเรียน	150	47.62
ตรวจแบบฝึกหัดในหนังสือแบบฝึกหัดของนักเรียน	244	77.46
ตรวจแบบฝึกหัดในหนังสือแบบเรียนของนักเรียน	196	62.22
สอบภาคปฏิบัติ	39	12.38
การทดสอบย่อยนักเรียนในระหว่างภาคเรียน		
นอกเหนือจากการสอบปลายภาค		
ทดสอบ	296	93.97
ไม่ได้ทดสอบ	12	3.80
วิธีการทดสอบย่อยนักเรียนในระหว่างภาคเรียน		
ทดสอบโดยใช้แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น	198	62.86
ทดสอบโดยใช้ข้อทดสอบของฝ่ายวัดผลของโรงเรียน	98	31.11
ทดสอบโดยใช้ข้อสอบวัดรายจุดประสงค์จากหนังสือ ของสำนักพิมพ์เอกชน	210	66.67
ทดสอบโดยให้นักเรียนทำข้อสอบเก่า	160	50.79
ทดสอบโดยให้นักเรียนทำข้อสอบก่อนเรียน-หลังเรียน ทุกเนื้อหา	24	7.62

จากตารางที่ 10 แสดงว่า ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 77.46 มีวิธีวัดผลการเรียน
ของนักเรียนในขณะที่สอนโดยตรวจแบบฝึกหัดในหนังสือแบบฝึกหัดของนักเรียน รองลงมา
ร้อยละ 64.44 ทดสอบโดยใช้แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น และร้อยละ 62.22 ตรวจแบบ
ฝึกหัดในหนังสือแบบเรียนของนักเรียน

ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 93.97 ทดสอบย่อยนักเรียนในระหว่างภาคเรียนนอกเหนือ
จากการสอบปลายภาค โดยครูร้อยละ 66.67 ทดสอบโดยใช้ข้อสอบวัดรายจุดประสงค์
จากหนังสือของสำนักพิมพ์เอกชน รองลงมาร้อยละ 62.86 ทดสอบโดยใช้แบบทดสอบที่ครู
สร้างขึ้น

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสภาพการสอนซ่อมเสริม

รายการ	จำนวน (N=315)	ร้อยละ
วิธีสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ		
จัดทำแบบฝึกหัดที่มีความเหมาะสมกับนักเรียน	161	51.11
สอนนักเรียนเป็นรายบุคคล	237	75.24
สอนนักเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป	59	18.73
มอบหมายให้นักเรียนเก่งสอนนักเรียนอ่อน	164	52.06
รวบรวมนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำทุกห้องเรียน มาสอนใหม่	12	3.81
การสอนเสริมให้กับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง		
สอน	273	86.66
ไม่ได้สอน	42	13.33

ตารางที่ 11 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=315)	ร้อยละ
วิธีสอนเสริมให้กับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง		
ทำแบบฝึกหัดเสริมให้นักเรียน	208	66.03
จัดทำเอกสารเนื้อหาเพิ่มเติมจากบทเรียน ให้นักเรียน	161	51.11
ให้เรียนจากบทเรียนสำเร็จรูป	81	25.71
ให้ค้นคว้าจากห้องสมุด โดยอยู่ในความดูแล ของครู	93	29.52
สอนเป็นรายบุคคล	141	44.76
จัดกลุ่มสอน	33	10.48
ช่วงเวลาในการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและสูง		
ช่วงเช้ามืดก่อนเข้าเรียน	64	20.32
ช่วงพักกลางวัน	141	44.76
ช่วงเย็นหลังเลิกเรียน	234	74.29
วันเสาร์-อาทิตย์	55	17.46
ใช้เวลาในระหว่างการเรียนการสอน	101	32.06

จากตารางที่ 11 แสดงว่าครูส่วนใหญ่ร้อยละ 75.24 มีวิธีสอนซ่อมเสริม
นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โดยการสอนนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมาร้อยละ
52.06 มอบหมายให้นักเรียนเก่งสอนนักเรียนอ่อน และร้อยละ 51.11 จัดทำแบบฝึกหัดที่
มีความเหมาะสมกับนักเรียน

ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 86.66 สอนเสริมให้นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
สูง โดยครูร้อยละ 66.03 ใช้วิธีทำแบบฝึกหัดเสริมให้นักเรียน รองลงมาร้อยละ
51.11 จัดทำเอกสารเนื้อหาเพิ่มเติมจากบทเรียนให้นักเรียน และร้อยละ 44.76 สอน
เป็นรายบุคคล

ช่วงเวลาการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและสูง ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 74.29 ใช้เวลาช่วงเย็นหลังเลิกเรียน รองลงมาร้อยละ 44.76 ใช้เวลาในช่วงพักกลางวัน

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการสอนรวมทั้งแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการแก้ปัญหาและอุปสรรค

ครูร้อยละ 16.83 มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดการสอน คือ ครูได้รับมอบหมายให้ทำงานมาก ทำให้ไม่มีเวลาเตรียมการสอน ตรวจสอบแบบฝึกหัด และผลิตสื่อการสอน ครูมีแนวปฏิบัติในการแก้ปัญหาและอุปสรรคโดยพยายามจัดแบ่งเวลาทั้งในและนอกเวลาราชการ เพื่อทำงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายให้ครบถ้วน รวมทั้งทำงานเกี่ยวกับการสอนเช่น เตรียมการสอน ผลิตสื่อการสอนในช่วงเย็นหลังเลิกเรียนและนำกลับไปทำที่บ้าน

ครูร้อยละ 8.89 มีปัญหาและอุปสรรคในเรื่องของนักเรียนที่มีความแตกต่างกันมาก ครูมีแนวปฏิบัติในการแก้ปัญหาและอุปสรรคโดยแบ่งกลุ่มแยกสอนตามความสามารถของนักเรียน และสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนทั้งในช่วงเย็นหลังเลิกเรียนและช่วงพักกลางวัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 ด้านการอบรมและแนะแนว

ตารางที่ 12 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามวิธีการที่ใช้ในการอบรม และแนะแนว

รายการ	จำนวน (N=315)	ร้อยละ
วิธีการที่ใช้เพื่อให้นักเรียนมีความประพฤติดีและมีระเบียบวินัย		
กำหนดข้อตกลงเพื่อปฏิบัติร่วมกันภายในห้องเรียน	297	94.29
ใช้การให้รางวัลและการทำโทษ	159	50.48
มอบหมายงานประจำให้นักเรียนรับผิดชอบ	214	67.94
ประกวดนักเรียนที่มีความประพฤติดี	111	35.24
ให้เกียรติบัตรติดไว้ในห้องเรียน	24	7.62
วิธีการติดต่อกับผู้ปกครองนักเรียนเพื่อร่วมกันแก้ไข		
ปัญหาหรือพฤติกรรมนักเรียน		
ติดต่อทางจดหมาย	167	53.02
ติดต่อทางโทรศัพท์	43	13.65
เชิญผู้ปกครองมาพบ	267	84.76
ไปพบผู้ปกครองที่บ้าน	130	41.27
พบเมื่อผู้ปกครองมารับ-ส่งนักเรียน	15	4.76
จำนวนครั้งในการติดต่อกับผู้ปกครอง		
สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	11	3.49
เดือนละ 1 ครั้ง	64	20.32
ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	96	30.48
เมื่อมีปัญหา	193	61.27

ตารางที่ 12 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=315)	ร้อยละ
วิถีปฏิบัติในกรณีที่นักเรียนมีปัญหาพฤติกรรมที่เกินความสามารถที่จะให้คำปรึกษา เช่น การติดยาเสพติด หรือปัญหาทางเพศ		
ส่งฝ่ายแนะแนว	86	27.30
แนะนำให้ผู้ปกครองพาไปหาจิตแพทย์ที่โรงพยาบาล	92	29.21
รายงานผู้บริหารเพื่อดำเนินการ	243	77.14
ยังไม่มีปัญหาในกรณีนี้เกิดขึ้น	22	6.98

จากตารางที่ 12 แสดงว่าครูส่วนใหญ่ร้อยละ 94.29 มีวิถีปฏิบัติเพื่อให้นักเรียนมีความประพฤติดีและมีระเบียบวินัย โดยการสร้างข้อตกลงเพื่อปฏิบัติร่วมกันภายในห้องเรียน รองลงมาร้อยละ 67.94 มอบงานประจำให้นักเรียนรับผิดชอบ และร้อยละ 50.48 ใช้การให้รางวัลและการทำโทษ วิธีที่ครูใช้ติดต่อกับผู้ปกครองเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาหรือพฤติกรรมนักเรียน ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 84.76 เชิญผู้ปกครองมาพบ รองลงมาร้อยละ 53.02 ติดต่อทางจดหมาย และร้อยละ 41.27 ไปพบผู้ปกครองที่บ้าน การติดต่อกับผู้ปกครอง ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 61.27 ติดต่อบ่อยเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น รองลงมาร้อยละ 30.48 ติดต่อกาครั้ง 1 ครั้ง ในกรณีที่นักเรียนมีปัญหาหรือพฤติกรรมที่เกินความสามารถที่จะให้คำปรึกษา ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 77.14 ใช้การรายงานผู้บริหารเพื่อดำเนินการ รองลงมาร้อยละ 29.21 แนะนำผู้ปกครองให้พานักเรียนไปหาจิตแพทย์ที่โรงพยาบาล และร้อยละ 27.30 นำนักเรียนส่งฝ่ายแนะแนว

ตารางที่ 13 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามแหล่งข้อมูลที่ใช้ศึกษาสำหรับการแนะแนว

รายการ	จำนวน (N=315)	ร้อยละ
แหล่งข้อมูลที่ใช้ศึกษาสำหรับการแนะแนว		
ฝ่ายแนะแนวของโรงเรียน	190	60.32
ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากห้องสมุด	140	44.44
ปรึกษาศึกษานิเทศก์	16	5.08
ปรึกษาผู้บริหารโรงเรียน	146	46.35
ศูนย์จิตวิทยา	35	11.11
จากความรู้เดิมที่เคยเรียน	17	5.40
จากเพื่อนครูและโรงเรียนที่เคยไปเยี่ยมชม	18	5.71

จากตารางที่ 13 แสดงว่าครูส่วนใหญ่ร้อยละ 60.32 ศึกษาหาความรู้เพื่อใช้ในการแนะแนวนักเรียนจากฝ่ายแนะแนวของโรงเรียน รองลงมาร้อยละ 46.35 ปรึกษาดูแลผู้บริหารโรงเรียน และร้อยละ 44.44 ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากห้องสมุด

ปัญหาและอุปสรรคในการอบรมและแนะแนวนักเรียนรวมทั้งแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค

ครูร้อยละ 18.10 มีปัญหาและอุปสรรคในการอบรมและแนะแนวนักเรียนในเรื่องขาดความร่วมมือจากผู้ปกครอง ครูมีแนวปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาลดอุปสรรคโดยพูดคุยกับผู้ปกครอง และให้ความรู้ในด้านจิตวิทยากับผู้ปกครองเพื่อให้เกิดความเข้าใจและความร่วมมือที่ดี

2.3 ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ตารางที่ 14 จำนวนและค่าร้อยละของครูจำแนกตามสภาพการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

รายการ	จำนวน (N=315)	ร้อยละ
กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัด		
กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ	293	93.02
กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน	231	73.33
กิจกรรมเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย	229	72.70
กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม	154	48.89
กิจกรรมสหกรณ์โรงเรียน	140	44.44
กิจกรรมทางวิชาการ	202	64.13
กิจกรรมการใช้ห้องสมุด	162	51.43
กิจกรรมทัศนศึกษา	195	61.90
กิจกรรมกีฬา	180	57.14
กิจกรรมการประกวดมารยาทนักเรียน	177	56.19
กิจกรรมการบรรยายความรู้ต่าง ๆ จากวิทยากร	89	28.25
กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดเน้นเป็นพิเศษ		
กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ	29	9.21
กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน	23	7.30
กิจกรรมเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย	27	8.57
กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม	6	1.90
กิจกรรมสหกรณ์โรงเรียน	1	0.32
กิจกรรมทางวิชาการ	55	17.46
กิจกรรมการใช้ห้องสมุด	12	3.81
กิจกรรมทัศนศึกษา	2	0.63
กิจกรรมกีฬา	11	3.49

ตารางที่ 14 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=315)	ร้อยละ
กิจกรรมการประกวดมารยาทนักเรียน	25	7.94
กิจกรรมการบรรยายความรู้ต่าง ๆ จากวิทยากร	2	0.63
ไม่ตอบ	122	38.73
ลักษณะของการวางแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร		
คณะกรรมการร่วมกันประชุมวางแผน ดำเนินการและ แบ่งงานรับผิดชอบ	181	57.46
ผู้บริหารมอบหมายกิจกรรมให้คณะครูแต่ละกลุ่ม ประสานการรับผิดชอบ	189	60.00
คณะครูในแต่ละโครงการร่วมกันวางแผนดำเนินการ	184	58.41
ให้นักเรียนร่วมประชุมวางแผน	16	5.08
ช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร		
ในช่วงโม่งที่มีการเรียนการสอนตามปกติ	175	55.56
ช่วงเย็นหลังเลิกเรียน	144	45.71
วันเสาร์-อาทิตย์และวันหยุดราชการ	63	20.00
ในระหว่างพักกลางวัน	60	19.05
ช่วงเข้าก่อนเข้าเรียน	12	3.81

จากตารางที่ 14 แสดงกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดในโรงเรียน ครูส่วนใหญ่ ร้อยละ 93.02 จัดกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ รองลงมา ร้อยละ 73.33 จัดกิจกรรม ส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน และร้อยละ 72.70 จัดกิจกรรมเกี่ยวกับสุขภาพ-อนามัย มีเพียงร้อยละ 28.25 ที่จัดกิจกรรมการบรรยายความรู้ต่าง ๆ จากวิทยากร กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดเน้นเป็นพิเศษนั้น ครูร้อยละ 17.46 เน้นการจัดกิจกรรม ทางวิชาการ รองลงมา ร้อยละ 9.21 เน้นการจัดกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ และร้อยละ 8.57 เน้นการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย

ลักษณะการวางแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 60.00 จัดกิจกรรมตามที่คุณบริหารมอบหมายกิจกรรมให้คณะครูในแต่ละกลุ่มประสบการณ์รับผิดชอบ รองลงมาร้อยละ 58.41 คณะครูในแต่ละโครงการร่วมกันวางแผนและดำเนินการ และ ร้อยละ 57.46 คณะครูร่วมกันประชุมวางแผนดำเนินการและแบ่งงานกันรับผิดชอบมีเพียง ร้อยละ 5.08 ที่ให้นักเรียนร่วมประชุมวางแผนด้วย

ช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 55.56 ใช้เวลาในช่วงชั่วโมงที่มีการเรียนการสอนตามปกติ รองลงมาร้อยละ 45.71 ใช้เวลาช่วงเย็นหลังเลิกเรียน

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรรวมทั้งแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค

ครูร้อยละ 9.84 มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในเรื่อง เวลาที่ใช้จัดกิจกรรมมีน้อย เนื่องจากต้องใช้เวลาในช่วงชั่วโมงที่มีการเรียนการสอนตามปกติจัดกิจกรรม ครูมีแนวปฏิบัติในการแก้ปัญหาและอุปสรรค โดยจัดกิจกรรมในช่วงพักเที่ยงและ ช่วงเย็นหลังจากโรงเรียนเลิกในบางโอกาส และถ้าใช้เวลาในช่วงที่มีการเรียน การสอนจัดกิจกรรมครูก็จะสอนชุดฯ ชดเชยชั่วโมงที่ใช้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.4 ด้านการพัฒนิตนเอง

ตารางที่ 15 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามเหตุผลในการเลือกอาชีพครู

รายการ	จำนวน (N=315)	ร้อยละ
มีใจรักที่จะประกอบอาชีพครู	222	70.48
สอบเข้าเรียนในวิชาอื่นไม่ได้	24	7.62
สอบเข้าทำงานครูได้	112	35.56
เรียนสาขาวิชาอื่นตามเพื่อน	12	3.81
หางานทำง่าย	7	2.22
พ่อแม่ให้เรียน	6	1.90

จากตารางที่ 15 แสดงว่า ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 70.48 มีใจรักที่จะประกอบอาชีพครู รองลงมา ร้อยละ 35.56 สอบเข้าทำงานครูได้ และร้อยละ 7.62 สอบเข้าเรียนในวิชาอื่นไม่ได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำนวนตามการนำความรู้จากการอ่าน มาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน

รายการ	จำนวน (N=315)	ร้อยละ
การอ่านหนังสือพิมพ์รายวันหรือวารสารทางวิชาการ		
อ่าน	308	97.78
ไม่ได้อ่าน	7	2.22
หนังสือพิมพ์รายวันฉบับที่อ่าน		
หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ	261	82.86
หนังสือพิมพ์เดลินิวส์	212	67.30
หนังสือพิมพ์มติชน	132	41.90
หนังสือพิมพ์สยามรัฐ	90	28.57
วารสารทางวิชาการเล่มที่อ่าน		
วารสารมิตรครู	110	34.92
วารสารการศึกษา กทม.	236	74.92
สารพัฒนาหลักสูตร	120	38.10
วารสารวิทยากร	67	21.27
การนำความรู้จากการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันและวารสารทางวิชาการมาใช้ในการเรียนการสอน		
ใช้	299	94.92
ไม่ได้ใช้	16	5.08

ตารางที่ 16 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=315)	ร้อยละ
วิธีการนำความรู้จากการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันและวารสารทางวิชาการมาใช้ในการเรียนการสอน		
นำความรู้มาถ่ายทอดให้นักเรียนฟังและบรรยายประกอบบทเรียน	135	42.86
นำแนวคิดมาปรับปรุงการสอนและอบรมความประพฤติ		
นักเรียน	38	12.06
นำไปใช้สอนในการสอนข่าวและเหตุการณ์	62	19.68
นำข้อมูลเทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ มาทดลองสอน	21	6.67
ไม่ตอบ	59	18.73

จากตารางที่ 16 การนำความรู้จากการอ่านมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 97.78 อ่านหนังสือพิมพ์รายวัน หรือวารสารทางวิชาการ ครูร้อยละ 82.86 อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ รองลงมาร้อยละ 67.30 อ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ และร้อยละ 41.90 อ่านหนังสือพิมพ์มติชน หนังสือวารสารทางวิชาการที่ครูอ่าน ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 74.92 อ่านวารสารการศึกษา กทม. รองลงมาร้อยละ 38.10 อ่านสารพัฒนาหลักสูตร และร้อยละ 34.92 อ่านวารสารมิตรครู

ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 94.92 นำความรู้จากการอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน และวารสารทางวิชาการมาใช้ในการเรียนการสอน ครูร้อยละ 42.86 นำความรู้มาถ่ายทอดให้นักเรียนฟังรวมทั้งบรรยายประกอบบทเรียน รองลงมาร้อยละ 19.68 นำไปใช้สอนในการสอนข่าวและเหตุการณ์ และร้อยละ 12.06 นำแนวคิดมาปรับปรุงการสอนและอบรมความประพฤตินักเรียน

ตารางที่ 17 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการสนับสนุนของโรงเรียน
ในการพัฒนาครู

รายการ	จำนวน (N=315)	ร้อยละ
การสนับสนุนของโรงเรียนในการเพิ่มพูนความรู้เป็น ระยะ ๆ ให้ครู		
มี	313	99.37
ไม่มี	2	0.63
ลักษณะการสนับสนุนของโรงเรียนในการเพิ่มพูน ความรู้ให้ครู		
ให้ลาศึกษาต่อ	194	61.59
เชิญวิทยากรภายนอกมาอบรม	152	48.25
ส่งไปเข้ารับการอบรมทางวิชาการ	289	91.75
ให้ครูที่มีความชำนาญสูงในโรงเรียนให้การอบรม	61	19.37
ออกเยี่ยมชมโรงเรียนอื่น ๆ	181	57.46
ให้ทำวิจัยเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน	50	15.87
จัดให้ครูได้ชมวิดิทัศน์เทคนิคการสอนของผู้มีผลงาน ดีเด่น	11	3.49

จากตารางที่ 17 แสดงว่าครูส่วนใหญ่ร้อยละ 99.37 ตอบว่าได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียนในการเพิ่มพูนความรู้เป็นระยะ ๆ ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 91.75 ได้รับการสนับสนุนในลักษณะส่งไปเข้ารับการอบรมทางวิชาการ รองลงมาร้อยละ 61.59 ได้รับการสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อ และร้อยละ 57.46 ได้รับการสนับสนุนโดยให้ออกเยี่ยมชมโรงเรียนอื่น ๆ

ตารางที่ 18 จำนวนและค่าร้อยละของครูจำแนกตามการประชุม เพื่อปฏิบัติงาน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
	(N=315)	
การเข้าร่วมประชุมกับเพื่อนครูที่สอนในชั้นหรือกลุ่ม ประสบการณ์เดียวกัน เพื่อปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน		
ประชุม	295	93.65
ไม่ได้ประชุม	20	6.35
เรื่องที่ใช้ในการประชุมปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน		
จัดทำแบบฝึกหัด	122	38.73
ออกข้อสอบ	178	56.50
จัดกิจกรรมการเรียนการสอน	262	83.17
การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	49	15.56
ช่วงเวลาที่ใช้ในการประชุมเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงาน		
ช่วงเข้าก่อนเข้าเรียน	27	8.57
ช่วงพักกลางวัน	181	57.46
ช่วงเย็นหลังเลิกเรียน	185	58.73
ในช่วงโมงว่าง	83	26.35
วันเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดราชการ	42	13.33

จากตารางที่ 18 แสดงว่าครูส่วนใหญ่ร้อยละ 93.65 มีการเข้าร่วมประชุมกับเพื่อนครูที่สอนในชั้นหรือกลุ่มประสบการณ์เดียวกัน เพื่อปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานในโรงเรียน เรื่องที่ประชุมครูส่วนใหญ่ร้อยละ 83.17 ตอบว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รองลงมาร้อยละ 56.50 ตอบว่าเป็นเรื่องการออกข้อสอบ และร้อยละ 38.73 ตอบว่าเป็นเรื่องการจัดทำแบบฝึกหัด เวลาที่ใช้ในการประชุมครูร้อยละ 58.73 ประชุมช่วงเย็นหลังเลิกเรียน รองลงมาร้อยละ 57.46 ประชุมช่วงพักกลางวัน

ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาตนเองรวมทั้งแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค

ครูร้อยละ 13.65 มีปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาตนเอง คือ ครูมีชั่วโมงสอนมากและมีงานที่ได้รับมอบหมายมาก ทำให้ไม่มีเวลาว่างที่จะทำกิจกรรมเพื่อการพัฒนาตนเองที่จะนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอน ครูมีแนวปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาและอุปสรรคโดยใช้เวลาในช่วงเย็นหลังเลิกเรียนและใช้เวลาย่านอ่านหนังสือและทำงานอื่น ๆ เช่น ทำสื่อการสอน เอกสารประกอบการสอน

2.5 ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

ตารางที่ 19 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการวางแผนงานโครงการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

รายการ	จำนวน (N=315)	ร้อยละ
โครงการของโรงเรียนเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน		
มี	311	98.73
ไม่มี	4	1.27
การปฏิบัติงานตามโครงการเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน		
คณะครูร่วมกันวางแผนและดำเนินการ	141	44.76
คณะครูในโครงการร่วมกันวางแผนและดำเนินการ	172	54.60
ผู้บริหารวางแผนการดำเนินการและสั่งการ	183	58.10
คณะครูและกรรมการศึกษาของโรงเรียนร่วมกันวางแผน	11	3.49

จากตารางที่ 19 แสดงว่าครูส่วนใหญ่ร้อยละ 98.73 ตอบว่าโรงเรียนมีโครงการเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในการปฏิบัติงานครูส่วนใหญ่ร้อยละ 58.10 ตอบว่าผู้บริหารเป็นผู้วางแผนการดำเนินการและสั่งการ รองลงมาร้อยละ 54.60 ตอบว่าคณะครูในโครงการร่วมกันวางแผนและดำเนินการ และร้อยละ 44.76 ตอบว่าคณะครูร่วมกันวางแผนและดำเนินการ

ตารางที่ 20 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

รายการ	จำนวน (N=315)	ร้อยละ
การปฏิบัติกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน		
ออกไปเยี่ยมเยียนผู้ปกครองหรือบุคคลในชุมชนตามบ้าน	131	41.59
เชิญผู้ปกครองหรือบุคคลในชุมชนมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียน	90	28.57
ร่วมกิจกรรมตามประเพณีกับชุมชน	258	81.90
ร่วมกิจกรรมส่งเสริมอาชีพที่โรงเรียนจัดให้กับชุมชนในระหว่างปิดภาคเรียน	65	20.63
นำนักเรียนไปบำเพ็ญประโยชน์	277	87.94
ทำกิจกรรมที่โรงเรียนแล้วเชิญผู้ปกครองมาร่วมงาน	14	4.44
ช่วงเวลาที่ใช้ในการร่วมกิจกรรมสร้างสัมพันธ์กับชุมชน		
ช่วงเข้าก่อนเข้าเรียน	48	15.24
ช่วงเย็นหลังเลิกเรียน	105	33.33
วันหยุดราชการ	260	82.54
ในระหว่างปิดภาคเรียน	99	31.43

จากตารางที่ 20 แสดงว่าครูส่วนใหญ่ร้อยละ 87.94 สร้างความสัมพันธ์กับชุมชนโดยการนำนักเรียนไปบำเพ็ญประโยชน์ รองลงมาร้อยละ 81.90 ร่วมกิจกรรมตามประเพณีกับชุมชน และร้อยละ 41.59 ออกไปเยี่ยมเยียน ผู้ปกครองหรือบุคคลในชุมชนตามบ้าน ช่วงเวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรม ครูร้อยละ 82.54 ใช้เวลาวันหยุดราชการ รองลงมาร้อยละ 33.33 ใช้เวลาช่วงเย็นหลังเลิกเรียน และร้อยละ 31.43 ใช้เวลาในระหว่างปิดภาคเรียน

ตารางที่ 21 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำนวนตามการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบ
เกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียน

รายการ	จำนวน (N=315)	ร้อยละ
จัดทำเอกสารติดต่อกับผู้ปกครอง	178	56.51
พูดคุยกับบุคคลในชุมชน	154	48.89
จัดส่งเอกสารของโรงเรียนให้นักเรียนนำไปให้ผู้ปกครอง	241	76.51
กระจายเสียงเมื่อมีกิจกรรมของโรงเรียน	16	5.08

จากตารางที่ 21 แสดงว่า ครูร้อยละ 76.51 มีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียน โดยการจัดส่งเอกสารของโรงเรียนให้นักเรียนนำไปให้ผู้ปกครอง รองลงมา ร้อยละ 56.51 จัดทำเอกสารติดต่อกับผู้ปกครอง และร้อยละ 48.89 พูดคุยกับบุคคลในชุมชน

ปัญหาและอุปสรรคในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนรวมทั้งแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค

ครูร้อยละ 13.02 มีปัญหาและอุปสรรคในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลามาร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัด เพราะต้องประกอบอาชีพจึงไม่มีเวลาให้กับทางโรงเรียน ครูมีแนวปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาและอุปสรรค โดยใช้จดหมายติดต่อกับผู้ปกครองหรือฝากเอกสารกับนักเรียนไปให้ผู้ปกครองและให้นักเรียนเชิญชวนผู้ปกครองมาร่วมกิจกรรม และวิธีที่ครูไปร่วมกิจกรรมกับบุคคลในชุมชนหรือผู้ปกครองเพื่อให้บุคคลในชุมชนและผู้ปกครองมาร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นต่อไป

2.6 การสัมภาษณ์ครูเกี่ยวกับปฏิบัติงาน

จากการสัมภาษณ์ครูในโรงเรียนประถมศึกษาใต้เด่น 28 คน พบว่าครูทั้ง 28 คน มีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากงานสอนตามปกติอีกคนละ 2-3 หน้าที่ เช่น เป็นเจ้าหน้าที่การเงิน งานลูกเสือและยุวกาชาด งานพิมพ์ งานตัดผมนักเรียน งานโครงการอาหารกลางวัน งานศูนย์วิชาการของโรงเรียนและสำนักงานเขต ครูจึงจัดเวลาการทำงานในแต่ละวัน ดังนี้ ครู 18 คน (ร้อยละ 64.29) จัดแบ่งเวลาทำงานโดยในช่วงเช้า ช่วงพักกลางวันและช่วงเย็นหลังจากโรงเรียนเลิกทำงานในด้านการสอน เช่น เตรียมการสอน ตรวจสอบแบบฝึกหัดของนักเรียน ทำสื่อการสอน และทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่ต้องรับผิดชอบ ครู 10 คน (ร้อยละ 35.71) จัดแบ่งเวลาทำงานโดยในช่วงเช้าจะตรวจสอบแบบฝึกหัดของนักเรียน และทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่ต้องรับผิดชอบ และใช้เวลาขณะที่อยู่บ้านในช่วงเย็นหลังจากโรงเรียนเลิกและวันเสาร์-อาทิตย์ ทำสื่อการสอนและเตรียมการสอน

ในเรื่องการจัดเก็บสื่อการสอน เอกสารประกอบการสอน เพื่อนำมาใช้ได้สะดวก ครูทั้ง 28 คน (ร้อยละ 100) จัดเก็บสื่อการสอนและเอกสารประกอบการสอนโดยแยกเก็บเป็นบทเรียนใส่ซองหรือกล่องเก็บไว้ในตู้ในห้องเรียน

2.7 การสังเกตการสอนของครูในชั้นเรียน

จากการไปสังเกตการสอนของครูในโรงเรียน 14 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 14 คน พบว่า เรื่องบรรยากาศในห้องเรียน ครู 11 คน (ร้อยละ 78.57) ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนโดยนักเรียนร่วมกิจกรรมอย่างสนใจ สำหรับสิ่งแวดล้อมในห้องเรียนพบว่า ในทุกห้องเรียนมีป้ายนิเทศอย่างน้อย 4 ป้าย และครู 9 คน (ร้อยละ 64.29) จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับเนื้อหากลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ได้ตรงกับเนื้อหาที่สอน ครูทั้ง 14 คน ใช้สื่อการสอนทุกครั้งที่สอน สื่อการสอนที่ครูใช้มีหลายประเภท เช่น รูปภาพ บัตรคำ แผนภูมิ และของจำลอง

การสอนของครู พบว่า ครูใช้เวลาในขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 3-10 นาที ขั้นสอนครูใช้เวลา 20-40 นาที ขั้นฝึกครูใช้เวลา 10-18 นาที ขั้นสรุปและประเมินผล ครูใช้เวลา 2-3 นาที กิจกรรมอื่น ๆ ที่ทำให้เสียเวลาเรียนไปบ้างประมาณ 5-12 นาที

ครูทั้ง 14 คน มีการนำเข้าสู่บทเรียน ครู 13 คน (ร้อยละ 92.86) นำเข้าสู่บทเรียนโดยการทบทวนความรู้เดิม มีเพียง 1 คน (ร้อยละ 7.14) ที่ใช้การทนายปัญหาสำหรับกิจกรรมการเรียนการสอน ครูใช้กิจกรรมหลายประเภทในการสอนแต่ละครั้ง ครู 10 คน (ร้อยละ 71.43) ใช้การบรรยายและอภิปราย ครู 8 คน (ร้อยละ 57.14) ใช้กิจกรรมการถามตอบ ครู 8 คน (ร้อยละ 57.14) ใช้กิจกรรมการปฏิบัติจริง ครู 6 คน (ร้อยละ 42.86) ใช้กิจกรรมการสาธิต ครู 3 คน (ร้อยละ 21.43) ใช้กิจกรรมการร้องเพลง กิจกรรมการฝึก ครู 8 คน (ร้อยละ 57.14) ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดและครู 6 คน (ร้อยละ 42.86) จะตั้งคำถามให้นักเรียนตอบและปฏิบัติจริง กิจกรรมสรุปและประเมินผล ครู 11 คน (ร้อยละ 78.57) จะร่วมสรุปกับนักเรียนอีก 2 คน (ร้อยละ 14.29) ให้นักเรียนสรุปเอง มีครูเพียง 1 คน (ร้อยละ 7.14) ที่สรุปเอง ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ ที่ทำให้เสียเวลาเรียนไปบ้าง ครู 3 คน (ร้อยละ 21.43) ที่เสียเวลากับการเปลี่ยนห้องเรียนของครูและการเปลี่ยนห้องเรียนของนักเรียน การตักเตือนนักเรียนและการทำความสะอาดห้องเรียน

ครูทั้ง 14 คน (ร้อยละ 100) ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนครบทุกขั้นตอน คือ กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมการฝึก และกิจกรรมสรุปและประเมินผล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสิ่งที่ส่งเสริมการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน
ประถมศึกษาชาติเด่น สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 22 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามลำดับความสำคัญของสิ่งที่
ส่งเสริมการปฏิบัติงานของครู

สิ่งที่ส่งเสริมการปฏิบัติงานของครู	ลำดับความสำคัญ					คะแนน รวม	อันดับ
	(N=315)						
	1	2	3	4	5		
ก. ผู้บริหารสร้างเสริมขวัญและกำลังใจ ให้กับครู เช่น ให้ค่าชมเชยยกย่อง ให้ความสนใจในการทำงาน เป็นต้น	113	31	25	9	23	805	1
ข. การจัดสวัสดิการในโรงเรียนเพื่อ ช่วยแก้ปัญหาหนี้สิน	6	16	11	3	7	140	12
ค. โรงเรียนจัดให้มีการฝึกอบรมเพื่อเสริม ประสิทธิภาพการเรียนการสอนใน ทุกกลุ่มประสบการณ์	8	29	22	35	28	320	5
ง. ความรับผิดชอบและการมี จรรยาบรรณครูในตัวของครูเอง	57	47	34	31	27	664	2
จ. คณะครูมีความรักใคร่กลมเกลียว และร่วมมือช่วยเหลือ	24	62	44	35	22	592	3
ฉ. ครูส่วนใหญ่มีสุขภาพทางกายและ สุขภาพจิตดี	7	13	19	20	10	194	9
ช. โรงเรียนมีการจัดประกวดต่าง ๆ เช่น ประกวดห้องเรียน	15	15	22	22	18	263	7
ซ. การที่ครูโดยส่วนรวมมีฐานะทาง เศรษฐกิจดี	0	2	6	2	4	34	15

ตารางที่ 22 (ต่อ)

สิ่งที่ส่งเสริมการปฏิบัติงานของครู	ลำดับความสำคัญ					คะแนน รวม	อันดับ
	(N=315)						
	1	2	3	4	5		
ณ. การมีห้องปฏิบัติงานพิเศษสำหรับ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน	2	11	13	13	15	134	13
ญ. โรงเรียนมีงบประมาณในการจัด ทำสื่อการสอนเพียงพอ	9	25	29	27	10	296	6
ฎ. ผู้บริหารมีความยุติธรรมในการ พิจารณาความดีความชอบ	9	18	23	26	21	259	8
ฏ. ผู้ปกครองและชุมชนให้การ สนับสนุนและร่วมมือในการ ดำเนินงานของโรงเรียนดี	2	9	20	23	26	178	10
จ. สัมพันธภาพระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และครูแน่นแฟ้น และเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน	0	4	9	15	22	95	14
ท. โรงเรียนมีการประเมินผล งานทางวิชาการของครู	6	6	18	21	27	177	11
ด. ผู้บริหารมีโลกทัศน์ที่กว้างและ พร้อมที่จะปรับปรุงการทำงาน และการเรียนการสอนให้ ทันสมัยอยู่เสมอ	57	27	20	33	55	574	4

จากตารางที่ 22 แสดงว่าสิ่งที่ช่วยส่งเสริมให้ครูปฏิบัติงานในโรงเรียนจน
โรงเรียนได้รับคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนดีเด่น เรียงตามลำดับความสำคัญ 5 อันดับแรกมี
ดังนี้

- อันดับที่ 1 ผู้บริหารสร้างเสริมขวัญและกำลังใจให้กับครู เช่น ให้คำชมเชย ยกย่อง ให้ความสนใจในการทำงาน เป็นต้น
- อันดับที่ 2 ความรับผิดชอบและการมีจรรยาบรรณครูในตัวของครูเอง
- อันดับที่ 3 คณะครูมีความรักใคร่กลมเกลียวและร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- อันดับที่ 4 ผู้บริหารมีโลกทัศน์ที่กว้างและพร้อมที่จะปรับปรุงการทำงาน และการเรียนการสอน ให้ทันสมัยอยู่เสมอ
- อันดับที่ 5 โรงเรียนจัดให้มีการฝึกอบรมประสิทธิภาพการเรียนการสอนในทุกกลุ่ม ประสพการณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย